

افزایش قیمت قالیشویی و خشکشویی ممنوع

نظارت ویژه بر واحدهای قالیشویی و خشکشویی در دستور کار قرار می‌گیرد و با هر گونه افزایش قیمت خودسرانه برخورد می‌شود. به گزارش تسنیم، اکبر تقوی شوازی، معاون بازرسی و نظارت بر خدمات سازمان حمایت در نامه‌ای به رئیس اتاق اصناف ایران خواستار نظارت ویژه بر فعالیت واحدهای صنفی قالیشویی و خشکشویی در هفته‌های پایانی سال شد. شوازی در این نامه ضمن بیان اینکه با توجه به رسیدن ایام پایانی سال و افزایش تقاضای عموم برای خدمات صنفی قالیشویی و با توجه به تجارب گذشته مبنی بر سوءاستفاده برخی افراد در ایجاد واحدهای صنفی غیرمجاز که با استفاده از امکانات حداقلی اقدام به فعالیت و تبلیغات گسترده در این زمینه می‌کنند و غالباً به دلیل نداشتن مجوزهای مربوطه، عدم تخصص کافی و نداشتن تعهد کاری با شست‌وشوی نامناسب و غیراصولی فرش موجب خسارت به اموال مشتریان می‌شوند، خواستار اجرایی شدن طرح نظارتی ویژه بر قالیشویی‌ها شد.

سدسازی با منابع چین

سد بختیاری در مرحله تأمین مالی از محل فاینانس کشور چین است، این طرح توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به فاینانسور چینی معرفی شده و هم‌اکنون در حال اخذ مجوزهای لازم است و در برنامه زمانبندی تعیین‌شده اجرا خواهد شد. به گزارش ایلنا، ماشالله تابع جماعت، معاون برنامه‌ریزی و نظارت شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران درباره وضعیت تکمیل سد بختیاری به عنوان پایین‌دست سد کهپر (طرح کهپر)، اتمام بخش اضطراری خط دوم انتقال آب به زاهدان به میزان ۱۸/۵ کیلومتر و اتمام ایستگاه پمپاژ (خط دوم انتقال آب به زاهدان) از دیگر پروژه‌های آماده بهره‌برداری است. او ادامه داد: شرکت آب و نیرو تاکنون با اجرای ده‌هزار پروژه ملی و بزرگ بیش از ۲۳ میلیارد مترمکعب مخازن برای ذخیره‌سازی آب ایجاد کرده که افزون بر ۴۰ درصد کل مخازن کشور است.

سقف تولید بر داشته شد

هیچ مانع و توقفی در تولید پذیرفته نیست، تولید سقف ندارد، چون ۱۵ کشور همسایه نیازمند محصولات کشاورزی ایران هستند و می‌توان با صادرات محصولات کشاورزی برای اقتصاد کشور ارزآوری کرد. محمدعلی نیکبخت، وزیر جهادکشاورزی افزایش تولید با هدف صادرات را حمایت از تولیدکننده و اقتصاد کشاورزی دانست و بر تأمین نیاز داخل، تکمیل ذخایر راهبردی و حضور در بازارهای جهانی تأکید کرد. به گزارش ایلنا نیکبخت اظهار کرد: تأمین نهاده کشاورزی شامل کود فسفات، پتاس و اوره در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ با وجود عدم اختصاص یک ریال از اعتبارات، نسبت به سنوات گذشته بی‌تظیر است. نیکبخت افزود: در محصولات باغی، سبزی و صیفی صادرکننده هستیم. در محصولات گرمسیری به‌ویژه موز با اجرای برنامه خودکفایی با بخش خصوصی، ۴۵۰-۴۰۰ میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی ایجاد می‌شود و اولین محصول آن سال ۱۴۰۳ به بازار خواهد آمد.

اقتصاد آزاد در کتاب‌هاست

گفت‌وگوی هم‌میهن با دو معاون پیشین وزیر صمت درباره سیاست‌های دستوری

محمدصادق مفتاح قائم‌مقام سابق وزیر صمت:

ته‌نشین افراطی‌گری‌های دهه ۶۰ را می‌بینیم

را ثبت کند. هرچند چرخش در سیاست‌های هاشمی چیز غریبی نیست و او از چپ چپ چپ (توصیف محمدعلی نجفی از هاشمی دهه ۶۰) در دهه ۶۰ تبدیل به فردی با عقاید لیبرال شده بود، با این حال تعزیراتی شدن اقتصاد در کارنامه او سنگینی می‌کند.

بیش از دو دهه برخورد‌های تعزیراتی و تعیین قیمت‌های حمایتی نه کسی از حمایت‌ها راضی است و نه جریمه‌ها توانسته قیمت‌ها را مهار کند. گواه این مدعا اظهارات دو فردی است که معاونت در وزارت صنعت، معدن و تجارت را پیشتر بر عهده داشته‌اند. محمدصادق مفتاح، به عنوان قائم‌مقام سابق وزیر صمت، اساساً عملکرد سازمان‌های

فرزانه طهرانی
دبیر گروه اقتصاد

در دو سال پایانی دولت هاشمی‌رفسنجانی، بحران افزایش نرخ‌ها به دنبال جهش قیمت ارز بازار را فرا گرفت. هاشمی‌رفسنجانی که طرفدار اقتصاد آزاد و طراح طرح تعدیل اقتصادی بود در اوج هیجانات بازار دست به ایجاد سازمان‌های نظارتی زد تا در کارنامه خود عقب‌گرد از سیاست‌ها

اثرگذار، آیا باید دولت به بازار ورود کند، قیمت تعیین کند و برخورد‌های تعزیراتی داشته باشد؟

این از آن طرف بوم افتادن است. حتماً راه حل بینابینی وجود دارد. شما خود را به جای یک مقام دولتی بگذارید که اداره کشور به نحو مطلوب، عدم ایجاد رانت و عدم ایجاد فساد در زنجیره تولید، توزیع و فروش را فارغ از هر ذائقه سیاسی مدنظر دارد. اگر نتواند تشکل‌ها را به خدمت بگیرد هیچ چاره‌ای جز اینکه ورود مستقیم داشته باشد، ندارد. دولت که نمی‌تواند بازار را رها کند. در همه جای دنیا هم همین است. دولت مسئول گردش سالم اقتصاد است.

واقعاً ورود دولت باعث گردش سالم اقتصاد شده؟ تجربه چند دهه گذشته با مصادیق فراوان نشان می‌دهد که اتفاقاً ورود دولت فساد ایجاد کرده. مگر تعیین سقف قیمت برای محصولات پتروشیمی در دهه گذشته باعث نشد صنایع پایین دستی به صورت صوری افزایش پیدا کند و محصولات ارزان در بازار سیاه تا هفت برابر قیمت به فروش برسد؟

گفته شما را صددرصد قبول دارم. ما اعتقاد به صفر و صد نداریم. اینکه دولت صددرصد کار را در دست بگیرد می‌شود همین وضعیتی که شما اشاره کردید. هیچ تجربه موفق از ورود کامل دولت به اقتصاد نداریم. حتی در همان دهه ۶۰ که لایحه دولتی کردن تجارت را در مجلس سوم تصویب کردیم، هیچ تجربه موفق به دست نیاوردیم. از سوی دیگر راه حل این نیست که بازار را رها کنیم تا خودش به تعادل برسد. در آزادترین اقتصادهای دنیا هم این کار انجام نمی‌شود چون باعث هرج و مرج می‌شود. بحث نحوه تعریف وظایف دولت است. دولت بازار را باید مدیریت کند. در لیبرال‌ترین اقتصادها رگولاتوری دولت نفی نمی‌شود. دولت باید رگولاتوری کند ولی چه کسی باید این عملیات را انجام دهد؟ به جای بنگاه‌ها باید تشکل‌ها وارد مباحث عملیاتی شوند. باید نظارت‌های داخلی خودکنترلی ایجاد شود.

دولت اعتقادی به خودکنترلی ندارد. سازمان تعزیرات را ایجاد کرده تا با جرایم و برخورد‌های قضایی، مانع سرپیچی از سیاست‌های دستوری شود.

دو مقصر دارد؛ مقصر اول دولت و مدیران دولتی که من بر کج سلیفگی برخی مدیران دولتی تأکید می‌کنم. مقصر دوم نیز تشکل‌ها هستند که در این راستا قبول مسئولیت نکردند. اینکه می‌گویند خود رقابت، بازار را به تعادل می‌رساند نشدنی است. یقیناً تئانی‌هایی که در کف بازار اتفاق می‌افتد حتماً بازار را به مخاطره می‌اندازد. تا زمانی که تشکل‌ها در جایگاه مطالبه‌گری از فعالان اقتصادی و چانه‌زنی با دولت نشینند نمی‌توان انتظار بازار آزاد را داشت.

دولت امروز دو چوب بر سر فعالان اقتصادی نگه داشته که یکی از آنها سازمان حمایت و دیگری سازمان تعزیرات است...

این‌ها چه زمانی شکل گرفتند؟ دهه ۷۰. در اواخر این دهه و در پی بحرانی که در دو سال پایانی دولت دوم هاشمی به‌وجود آمد این دو سازمان متولد شدند. همان زمان من معاون وزیر بازرگانی بودم. از نزدیک شاهد ایجاد آنها بودم. دولت در یک اقدام انفعالی و از روی ناچاری در بحران افزایش نرخ ارز این دو سازمان را ایجاد کرد. همان زمان عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی نیز بودم. آن زمان هم اگر خلأ موجود را خود تشکل‌ها پر کرده بودند، این سازمان‌ها هم ایجاد نمی‌شد.

همه با مکتب فکری آقای هاشمی آشنا هستیم. کسی که اقتصاد را لیبرالیزه کرد و بابت آن هزینه هم داد آقای هاشمی بود. ایجاد این دو سازمان مخالف نظرات اقتصادی

هیچ تجربه موقتی از ورود کامل دولت به اقتصاد نداریم. حتی در همان دهه ۶۰ که لایحه دولتی کردن تجارت را در مجلس سوم تصویب کردیم، هیچ تجربه موقتی به دست نیاوردیم. از سوی دیگر راه حل این نیست که بازار را رها کنیم تا خودش به تعادل برسد. در آزادترین اقتصادهای دنیا هم این کار انجام نمی‌شود چون باعث هرج و مرج می‌شود. بحث نحوه تعریف وظایف دولت است. دولت باید رگولاتوری کند ولی چه کسی باید این عملیات را انجام دهد؟ به جای بنگاه‌ها باید تشکل‌ها وارد مباحث عملیاتی شوند. باید نظارت‌های داخلی خودکنترلی ایجاد شود.

اگر با همین واژه‌ای که شما از آن نام می‌برید یعنی اقتصاد دستوری بخواهیم صحبت کنیم این اقتصاد معلول اتفاقی است که در اقتصاد ایران افتاده است؛ اینکه نقش تشکل‌ها به شدت کاهش یافته است. وقتی می‌گویم نقش دولت در اقتصاد محدود شود، جایگزین دولت چه کسی خواهد بود. طبیعتاً هرج و مرج که مورد نظر نیست. اینجا بحث تشکل‌ها پیش می‌آید که باید نقشی که امروز دولت برعهده دارد را ایفا کند.

به اعتقاد من از یک سو تشکل‌های صنفی و در رأس آن اتاق ایران در سال‌های گذشته کوتاهی کرده و درگیر بحث‌های حاشیه‌ای بوده است. از سوی دیگر مدیران دولتی نیز رغبتی برای واگذاری اختیارات خود به تشکل‌ها نداشتند. زمانی که در وزارت صمت مسئولیت داشتم نیز این مسئله را عنوان کردم. در دنیا این یک امر پذیرفته شده است.

یعنی تمام آنچه امروز به عنوان سرکوب قیمت‌ها و اقتصاد دستوری داریم از اهمال تشکل‌ها و اتاق ناشی می‌شود؟

بله وظیفه اتاق است. مهم نیست دولت با چه مشی سیاسی‌ای روی کار باشد. ایده‌آل دولت‌ها، گردش منظم، سازمان‌یافته و بی‌دردسر بازار است. اگر ما می‌گوییم دولت از دخالت در اقتصاد منع شود و اقتصاد دستوری نباشد، نقطه مقابل آن اصلاً هرج و مرج نیست.

کسی موافق هرج و مرج نیست. بحث در اقتصاد آزاد ایجاد فضایی رقابتی و تلاقی عرضه و تقاضاست.

چرا می‌گوییم تشکل‌ها باید عهده‌دار وظایفی که امروز در اختیار دولت است بشوند؟ چون اختصاصی کردن اقتصاد و اینکه نقش یک بنگاه در یک اقتصاد پررنگ شود، پیامدهای منفی خود را خواهد داشت. امروز اگر تجربیات کشورها را مطالعه کنید می‌بینید تمام اقتصادهایی که در گذشته مسوله داشتند، تشکل‌ها در آن اقتصاد نقش بسیار پررنگی ایفا می‌کنند.

در غیاب تشکل‌های

